

2023, 12 (2), 1161-1177 | Araştırma Makalesi

Türk Dili Dersinin Geleceği: Öğretim Elemanı Görüşleri *

Yunus Emre ÇEKİCİ¹

Elif DEMİR²

Öz

Türkiye’de okul öncesi dönemden itibaren öğrencilerin dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri geliştirilmeye çalışılmaktadır. Buna rağmen üniversiteye gelindiğinde yine bu becerilerin geliştirilmesini esas alan Türk dili dersinin, programlarda zorunlu ders olarak yer aldığı görülmektedir. Türk dili-I ve Türk dili-II dersleri, 1981 yılından bu yana üniversitelerde zorunlu ders olarak yer almaktadır. Eğitim fakültelerinde 2018 yılında Türk dili-I ve Türk dili-II derslerinin içeriği güncellenmiştir. Diğer fakülte ve yüksekokullarda ise dersin içeriği 1981 yılından beri değiştirilmemiştir. Ders içerikleri hem toplumun hem de hedef kitlenin gereksinimlerine göre belirlenir ve bunlar zamanla değişebilir. Bu nedenle değişen toplumsal koşullar, derslerin içeriğinin de gözden geçirilmesini gerektirmektedir. Ayrıca dersin işlevselliğini belirleyebilmek için Türk dili dersinin çevrim içi veya yüz yüze gerçekleştirilmesinin eğitim-öğretim açısından etkileri de araştırılmalıdır. Bu çalışmanın amacı, öğretim elemanlarının görüşlerinden hareketle lisans ve ön lisans programlarında zorunlu olan Türk dili dersinin içeriğini değerlendirmek; dersin işlenişinde yaşanan sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini ortaya koymaktır. Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla öğretim elemanlarının görüşlerinden elde edilmiştir. Çalışmanın araştırma grubunu, Türkiye’deki 10 farklı üniversitede Türk dili dersini yürüten 16 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Veriler, içerik analiziyle çözümlenmiştir. Öğretim elemanları, dersin önemsiz bir ders olarak algılandığını ve ders içeriğinin teorik olduğunu belirtmiştir. Öğretim elemanlarına göre dersin içeriği, ortaokuldaki Türkçe ve lisedeki Türk dili ve edebiyatı derslerinin tekrarı niteliğindedir. Türk dili dersleri genellikle uzaktan öğretim sistemiyle yürütülmektedir. Öğretim elemanları, uzaktan öğretimle yürütülen Türk dili derslerinde iletişim aksaklıklarının yaşandığını ve öğrencilerin derse devam oranının düştüğünü belirtmiştir. Öğretim elemanları, Türk dili derslerinin içeriğinin güncellenmesi gerektiğini ifade etmiştir. Çalışmada, öğrenci ihtiyaçlarına göre Türk dili dersinin içeriğinin güncellenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Dili Dersi, Öğretim Elemanı, Ana Dili Eğitimi, Ana Dil, Dil Öğretimi .

Çekici, Y. E. & Demir, E. (2023). Türk Dili Dersinin Geleceği: Bu Ders Gerekli mi? . İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi , 12 (2) , 1161-1177 . <https://doi.org/10.15869/itobiad.1254784>

Geliş Tarihi	22.02.2023
Kabul Tarihi	29.06.2023
Yayın Tarihi	29.06.2023
*Bu CC BY-NC lisansı altında açık erişimli bir makaledir.	

¹ Dr. Öğr. Gör., ATÜ Türk Dili Bölümü Türkiye, yunusemreceki@gmail.com / ORCID: 0000-0003-0247-3779

² Arş. Gör., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Türkiye, elif.demir2@gazi.edu.tr / ORCID: 0000-0002-3547-

2023, 12 (2), 1161-1177 | Research Article

The Future of Turkish Language Course: Teaching Staff Opinions

Yunus Emre ÇEKİCİ¹

Elif DEMİR²

Abstract

In Turkey, students' listening/watching, speaking, reading and writing comprehensions are tried to be developed since the pre-school period. Despite this, it is seen that when comes to the university, the Turkish language course, which is based on the development of these comprehensions, is included as a compulsory course in the programs. Turkish language-I and Turkish language-II courses have been included as compulsory courses in universities since 1981. The content of Turkish language-I and Turkish language-II courses in education faculties were updated in 2018. In other faculties and colleges, the content of the course has not been changed since 1981. The course content is determined according to the needs of both the society and the target audience, and these may change over time. For this reason, changing social conditions require that the content of the courses be reviewed as well. Moreover, in order to determine the functionality of the course, the effects of conducting a Turkish language lesson online or face to face in terms of education and training should also be investigated. For this reason, the aim of this study is to evaluate the content of the Turkish language course, which is compulsory in pre-undergraduate and undergraduate degree programs, based on the views of the instructors, and to reveal the problems experienced in the teaching of the course and the solution proposals for these problems. In the research in which the qualitative research approach was adopted, the data were collected from the opinions of the through a semi-structured interview form created by the researchers. The research group of the study consists of 16 teaching staff who conduct Turkish language courses at 10 different universities in Turkey. The data were analyzed by content analysis. The teaching staff stated that the course is perceived as an insignificant course and that the content of the course is theoretical. The content is a repetition of Turkish course in secondary school and Turkish language and literature course in high school. Turkish language courses are usually conducted by distance education system. Communication problems are experienced in Turkish language courses conducted by distance education and the attendance rate of students to the course decreases. The teaching staff stated that the content of the Turkish language courses should be updated. In the study, it is proposed to update the content of the Turkish language course according to the needs of the students.

Keywords: Turkish Language Course, Teaching Staff, Mother Tongue Education, Mother Tongue, Language Teaching .

Çekici, Y. E. & Demir, E. (2023). Türk Dili Dersinin Geleceği: Bu Ders Gerekli mi? . İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi , 12 (2) , 1161-1177 . <https://doi.org/10.15869/itobiad.1254784>

Date of Submission 22.02.2023

Date of Acceptance 29.06.2023

Date of Publication 29.06.2023

*This is an open access article under the CC BY-NC license.

¹ Dr. Lecturer, ATU Turkish Language Department Türkiye, yunusemrecekici@gmail.com / ORCID: 0000-0003-0247-3779

² Research Assistant, Gazi University Gazi Education Faculty, Türkiye, elif.demir2@gazi.edu.tr / ORCID: 0000-0002-3547-4180

Giriş / Introduction

Okul öncesi dönemde, ilkokulda, ortaokulda ve lisede öğrencilerin temel dil becerilerini (dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma) geliştirmeyi hedefleyen çeşitli dersler bulunmaktadır. Buna rağmen üniversiteye gelindiğinde yine bu becerilerin geliştirilmesini esas alan Türk dili dersinin, programlarda zorunlu ders olarak yer aldığı görülmektedir. Bütün lisans ve ön lisans bölümlerinde yer alan Türk dili dersi, öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerini geliştirmeyi amaçlaması nedeniyle önem taşımaktadır. Dersin yürütücüsü olan öğretim elemanlarının bu dersin içeriği, derse yönelik sorunlar ve çözüm önerileri ile ilgili görüşlerinin bilinmesi, Türk dili dersinin içeriğinin iyileştirilmesi ve hedeflenen seviyede bu dersten verim alınması açısından, başka bir deyişle Türk dili dersinin geleceği açısından önemlidir.

Türkiye’de ana dili eğitimi, okul öncesi dönemde Türkçe dil etkinlikleri, ilkokul ve ortaokulda Türkçe, lisede de Türk dili ve edebiyatı adlı derslerle yürütülmektedir. Bununla birlikte üniversite düzeyinde de temel dil bilgisi konuları ile dil becerilerini içeren “Türk dili” adlı zorunlu bir dersle Türkçe eğitime devam edilmektedir. Türk dili-I ve Türk dili-II dersleri, Türkiye’deki bütün fakülte ve yüksekokullarda okutulması zorunlu ortak derslerdir. Karataş (2013, s. 1883), bu dersin 1981 yılında YÖK’ün kurulmasıyla birlikte bütün üniversitelerde okutulmaya başlandığını, 1991’den itibaren iki yarıyıl sürmek üzere sadece 1. sınıflara haftada iki saat, toplamda ise 60 saat olarak verildiğini belirtmektedir. Günümüzde ise bu dersler birçok üniversitede birinci sınıfta, uzaktan eğitim yoluyla yürütülmektedir (Özer ve Çekici, 2020). Türk dili dersinin geçmişi seksenli yıllara dayanmakta olup günümüzde bu ders yüz yüze ve çevrim içi olmak üzere iki farklı şekilde verilmektedir.

Üniversite öğrencilerinin Türkçeye yeterince hâkim olamaması, okuduğunu ve dinlediğini anlamada sıkıntı yaşamaları, düşüncelerini gerek sözlü gerekse yazılı olarak etkili bir biçimde ifade edememeleri, kısacası Türkçeyi doğru ve güzel kullanamamaları, Türk dili dersinin varlık gerekçesini oluşturmaktadır (Adalı, 1983; Cemiloğlu, 2004; Çocuk ve Çekici, 2020; Durukan, 2017; Vural, 2007; Yekbaş, 2011). Bu köklü soruna koştur olarak Türk dili dersinin temel amacı, öğrencilerin anlama (dinleme/izleme, okuma) ve anlatma (konuşma, yazma) becerilerini geliştirmek ve Türkçeyi etkili bir biçimde kullanmalarını sağlamak (Akkaya ve Sevindi, 2015; Alan ve Bağcı, 2016; Cemiloğlu, 2004; Gülay ve Durukan, 2012; Özer ve Çekici, 2020; Sarıtuğç, 2016) şeklinde ifade edilmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında Türk dili dersleri ile aslında üniversite öğrencilerinin Türkçe yazılı ve sözlü iletişim becerilerinin geliştirilmesinin amaçlandığı söylenebilir ancak Türk dili dersinin hâlihazırda bu amacı gerçekleştirip gerçekleştirmediği, yıllardan beri tartışılan bir konudur (Alan ve Bağcı, 2016; Cemiloğlu, 2004; Demir ve Parlak Kalkan, 2022). Başka bir deyişle Türk dili derslerinin işlevselliği eğitim-öğretim faaliyetlerinde önemli bir problem olarak güncelliğini korumaktadır.

Eğitim fakültelerinde 2018 yılında Türk dili-I ve Türk dili-II derslerinin içeriği güncellenmiştir. Diğer fakülte ve yüksekokullarda ise dersin içeriği 1981 yılından

beri değiştirilmemiştir. Eğitim fakültesi dışındaki fakülte ve yüksekokullarda Türk dili-I ve Türk dili-II derslerinin içeriğinde dil-kültür ilişkisi, Türk dilinin tarihi, dil bilgisi, kompozisyon kuralları, yazılı-sözlü metin türleri ve yazım noktalama kuralları gibi konular yer almaktadır.

Alanyazının Değerlendirilmesi

Türk dili derslerinin temelde amacı öğrencilerin ana dili bilinci ile yazılı ve sözlü anlatım becerisini geliştirmektir. Alanyazına bakıldığında Türk dili dersleriyle ilgili belli başlı sorunları ele alan çalışmalar olduğu görülmektedir. Bu noktada öğrenci görüşlerine yönelik ortaya konulan sonuçlar; Türk dili derslerinin içeriğinin basit ve yetersiz olduğu, ders işleniş (eğitim durumu) boyutunda öğretim elemanlarının etkili öğretim yöntem ve teknikler kullanmadığı, ölçme ve değerlendirme boyutunda ise sınavların basit olduğu (Eroğlu ve Kalaycı, 2020) şeklindedir. Bir diğer çalışmada öğrenciler; derslerin arşivden tekrar izlenmesi, buna bağlı olarak kalıcılığın artması ve paralelinde eksikliklerin fark edilerek kapatılmasını olumlu bulurken uygulama ve iletişim eksikliği yaşanması, bu durumun dersten soğumaya, dikkati toplayamamaya ve not alamamaya sebep olması gibi olumsuz sonuçlar doğurduğunu, bu sonuçların dersi sıkıcı ve verimsiz kıldığını, kalıcılığı olumsuz etkilediğini (Kan ve Fidan, 2016) belirtmiştir. Üniversite öğrencilerinin çoğunluğu Türk dili-I, Türk dili-II dersini önemli bir ders olarak görmemekte ve bu derslerin dil becerilerinin (dinleme, konuşma, okuma-anlama ve yazma) gelişmesine katkı sunduğunu düşünmemektedir (Alan ve Bağcı, 2016).

Türk dili derslerinin çevrim içi olarak yürütülmesine yönelik yapılan çalışmalarda; öğrencilerin uzaktan eğitim programıyla aldığı Türk dili dersine yönelik genelde olumsuz bir tutuma sahip olduğu (Eroğlu ve Kalaycı, 2020; Kırbas, 2017); Türk dili dersine ve uzaktan eğitim sistemine yönelik tutumlarının ortalamasının üzerinde olduğu ancak çok yüksek olmadığı (Çocuk ve Çekici, 2020) sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmaya koşut olarak öğrencilerin Türk dili dersine ilişkin olumlu tutuma sahip olduğunu (Arslan, 2013; Demir ve Parlak Kalkan, 2022) ortaya koyan çalışmalar da bulunmaktadır.

Gülay ve Urgan, (2015) Türk dili dersini içerik ve sınıf ortamı açısından irdeledikleri çalışmalarında bu derslerin dil bilinci kazandırmadığı ve beceri geliştirmeye yönelik olmadığı, ortamın dersin başarısını olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Türk dili derslerinin temel dil becerileri ve üst düzey zihinsel becerileri kazandıracak şekilde yeniden düzenlenmesi, derste öğrencilere dil bilinci kazandıracak metinlere yer verilmesi ve yazı çalışmaları yaptırılarak öğrenciyle birlikte kontrol edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Türk ve yabancı uyruklu öğrenciler ile bu dersi yürüten öğretim elemanlarının Türk dili derslerine yönelik görüşlerine yer veren bir diğer çalışmada hem Türk hem de yabancı uyruklu öğrencilerin derslere devam ve çevrim içi etkin katılım konusunda motivasyon eksikliği yaşadıkları, öğrencilerin Türk dili dersine öncelik vermedikleri, çoğunlukla ilgisiz davrandıkları; yabancı uyruklu öğrencilerin, bu dersi almak için yeterli hazırbulunuşluğa sahip olmadığı; öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sisteminin öğrencilerin anlatma becerilerinin gelişimine olumlu katkı sunmadığını (Özer ve Çekici, 2020) belirttikleri sonucuna varılmıştır.

Bunlar dışında Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin Türk dili dersine karşı tutumlarını ele alan (Durukan, 2017); meslek yüksekokulu öğrencilerinin Türk dili dersine yönelik görüşlerini (Gülay ve Durukan, 2012); Türk dili derslerinin öğrencilerin duyuşsal gelişimine katkısını (Sarıtuñ, 2016) inceleyen çalışmalar ile Türk dili derslerine yönelik ölçek geliştirme çalışmalarının (Akkaya ve Sevindi, 2015; Arslan, 2012) olduğu görölmektedir.

Yapılan çalışmalar ışığında Türk dili dersleriyle ilgili sorunların tespitine yönelik öğrenci görüşlerini esas alan araştırmalar olduğu görölmektedir. Söz konusu çalışmaların ortaya koyduğu sonuçları; dersin içeriğinin yetersiz olması, derslerin hep aynı içerikle yürütölmesi dolayısıyla öğrencilerin derslerde sıkılması, derse yönelik ilgilerinde, motivasyon ve hazırbulunuşluklarında eksiklik olması, dersi önemli bir ders olarak nitelendirmemeleri, dersin dil bilinci kazandırmaması, dil becerilerini geliştirmeye katkısının olmaması, derste kullanılan yöntem ve tekniklerin yetersiz olması, ölçme değerlendirme boyutunda hazırlanan sınavların kolay olması, uzaktan eğitim ile verilen derslerin verimsiz olması şeklinde sıralamak mümkündür.

Çalışmanın Amacı

Alanyazını incelendiğinde Türk dili derslerinin içeriğini, içeriğinin nasıl olması gerektiğini konulaştıran herhangi bir çalışmanın bulunmadığı görölmektedir. Oysa derslerin içeriği, öğrencilerin ilgi ve motivasyonunu belirleyen temel değişkenler arasındadır. Ders içerikleri hem toplumun hem de hedef kitlenin gereksinimlerine göre belirlenir ve bunlar zamanla değişebilir. Bu nedenle değişen toplumsal koşullar, derslerin içeriğinin de gözden geçirilmesini gerektirmektedir. Ayrıca dersin işlevselliğini belirleyebilmek için dersin çevrim içi veya yüz yüze gerçekleştirilmesinin eğitim-öğretim açısından etkileri de araştırılmalıdır. Bu kapsamda deneyimli öğretim elemanlarının görüşlerinden yola çıkılarak Türk dili derslerinin içeriğinin nasıl olması gerektiği ortaya konulmalıdır. Bu gerekçeyle çalışmada, dersi yürüten öğretim elemanlarının görüşlerinden hareketle ön lisans ve lisans ders programlarında zorunlu olarak okutulan Türk Dili dersinin içeriğini değerlendirmek; dersin işlenişinde yaşanan sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Çalışmada yanıtı aranan sorular şunlardır:

1. Öğretim elemanlarının, Türk dili derslerinin gerekliliği hakkındaki görüşleri nelerdir?
2. Öğretim elemanlarının Türk dili derslerinde kullandıkları kaynaklar nelerdir?
3. Öğretim elemanlarının Türk dili derslerinde kullandıkları ölçme ve değerlendirme yöntemleri nelerdir?
4. Öğretim elemanlarının görüşlerine göre Türk dili dersleriyle ilgili sorunlar nelerdir?
5. Öğretim elemanlarının Türk dili derslerinde yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

Çalışma, öğretim elemanlarının Türk dili derslerinin içeriği, derse yönelik sorunlar ve çözüm önerilerini içeren görüşlerinin bilinmesi; bu dersin çağın koşullarına göre güncellenmesi, dersten hedeflenen seviyede verim alınması ve çalışmanın sonuçlarının beceri odaklı Türkçe eğitimine katkı sunması bakımından önemlidir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Nitel araştırmalar, “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği” (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 45) araştırmalardır. Bu kapsamda çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların, araştırma konusu hakkında bilgi, duygu ve düşüncelerini aktif olarak açıkladığı veri toplama yöntemi, görüşme olarak adlandırılmaktadır (Baltacı, 2019, s. 374). Görüşme yöntemi; tutum, düşünce, niyet, yorum ve algı gibi doğrudan gözlenemeyen olguları açığa çıkarmak için gerçekleştirilen soru sorma ve yanıtlamaya dayalı etkileşimli bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmada öğretim elemanlarının Türk dili dersinin içeriği, dersle ilgili sorunlar ve sorunlara yönelik çözüm önerileri ve ders işleniş süreci araştırıldığı için bu yaklaşım ve yöntem tercih edilmiştir.

Araştırma Grubu

Çalışmanın araştırma grubunu, 10 farklı üniversitede Türk dili derslerini yürüten 16 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırma grubu belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan maksimum çeşitleme örnekleme tercih edilmiştir. Amaçlı örnekleme, çalışmanın amacına/amaçlarına ulaşmak için araştırmacının, en doğru bilgiyi (veriyi) kimlerin sağlayacağına ilişkin yargılarını içeren bir örnekleme yöntemidir (Atak, 2011). Maksimum çeşitleme örnekleme, bir araştırma için örneklemin çeşitli değişkenlere göre seçildiği ve bu değişkenler açısından yeterince farklılaşma gösteren (heterojen) ancak kendi içerisinde benzeşik durumlardan veya alt gruplardan örneklem oluşturmayı amaçlayan örnekleme yöntemidir (Yıldırım, 2021, s. 78). Çalışmanın araştırma grubu belirlenirken farklı bölge ve üniversitelerden olma ile mesleki deneyim değişkenlerine dikkat edilmiştir.

Araştırma grubunda yer alan öğretim elemanları, 10 farklı üniversitede görev yapmaktadır. Araştırma grubunda yer alan öğretim elemanlarının çalıştığı üniversite bilgileri, Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Araştırma Grubunda Bulunan Öğretim Elemanlarının Çalıştığı Üniversiteler

Üniversite	f
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	2
Çukurova Üniversitesi	1
Dokuz Eylül Üniversitesi	1
Gazi Üniversitesi	2
Kocaeli Üniversitesi	2
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi	2
Mersin Üniversitesi	2
Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1
Yıldız Teknik Üniversitesi	2
Yüksek İhtisas Üniversitesi	1

Araştırma grubuna ilişkin diğer bilgiler Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2
 Öğretim Elemanlarına Yönelik Tanımlayıcı Bilgiler

Kod	Unvan	Lisans	Yüksek Lisans	Mezun Olunan/Devam Edilen Doktora	Deneyim Yılı
Ö1	Öğr. Gör.	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	3
Ö2	Arş. Gör.	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	1
Ö3	Dr. Öğr. Gör.	Türkçe Eğitimi	Türkçe Eğitimi	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	2
Ö4	Doç. Dr.	Türkçe Eğitimi	Türkçe Eğitimi	Türkçe Eğitimi	10
Ö5	Dr. Öğr. Üyesi	Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	7
Ö6	Öğr. Gör.	Fars Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	-	29
Ö7	Öğr. Gör.	Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	3
Ö8	Dr. Öğr. Gör.	Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi	Türk Dili ve Edebiyatı	Türkçe Eğitimi	4
Ö9	Öğr. Gör.	Türk Dili ve Edebiyatı	Türkçe Eğitimi	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	10
Ö10	Öğr. Gör.	Türkçe Eğitimi	Türkçe Eğitimi	-	2
Ö11	Dr. Öğr. Gör.	Türkçe Eğitimi	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	1
Ö12	Dr. Öğr. Gör.	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	11
Ö13	Dr. Öğr. Gör.	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	20
Ö14	Dr. Öğr. Gör.	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	12
Ö15	Öğr. Gör.	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	8
Ö16	Öğr. Gör.	Türk Dili ve Edebiyatı	Türk Dili ve Edebiyatı	-	6

Araştırma grubunun özellikleri incelendiğinde ikişer öğretim elemanının Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Mersin Üniversitesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi olmak üzere altı üniversitede, birer öğretim elemanının da Çukurova Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve Yüksek İhtisas Üniversitesi olmak üzere dört üniversitede çalıştığı görülmektedir. Araştırma grubunu oluşturan on altı öğretim elemanının akademik unvanları; bir doçent, bir doktor öğretim üyesi, altı doktor öğretim görevlisi, yedi öğretim görevlisi ve bir araştırma görevlisi şeklindedir. Öğretim elemanlarının sekizi Türk dili ve edebiyatı bölümü, üçü Türk dili ve edebiyatı eğitimi, dördü Türkçe eğitimi, biri Fars dili ve edebiyatı bölümü lisans mezunu; on ikisi Türk dili ve edebiyatı, dördü Türkçe eğitimi yüksek lisans mezunudur. Öğretim elemanlarının sekizi Türk dili ve edebiyatı, üçü yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, ikisi Türkçe eğitimi alanında doktora mezunu ya da öğrenimine devam etmekte iken üç öğretim elemanı doktora öğrenimine devam etmemektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, öğretim elemanlarının Türk dili dersine yönelik görüşlerinin neler olduğu sorusuna yanıt aranmıştır. Bu amaç doğrultusunda öğretim elemanlarının görüşlerinin, sınırlandırılmış soruları içeren ölçme araçları yerine detaylı veriler ortaya koyacak açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilecek verilerle ortaya konulması gerekmektedir. Bu sebeple çalışmanın verileri, öğretim elemanlarının görüşlerini belirlemek için araştırmacılar tarafından yarı yapılandırılmış olarak geliştirilen “Türk Dili Dersine Yönelik Öğretim Elemanı Görüşme Formu” ile toplanmıştır. Görüşme formuna, iki alan uzmanının görüşleri doğrultusunda son şekli verilmiştir. Form 10 maddeden oluşmaktadır. Araştırmada katılımcılara yöneltilen sorular aşağıdaki gibidir:

1. Türk dili dersinin bütün ön lisans ve lisans bölümlerinde zorunlu olması hakkında ne düşünüyorsunuz?
2. Türk dili derslerinin içeriğini nasıl değerlendiriyorsunuz?
3. Türk dili derslerinin içeriği sizce nasıl olmalıdır?
4. Türk dili derslerinde yaşadığınız sorunlar nelerdir?
5. Türk dili derslerinde yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?
6. Türk dili derslerinde hangi kaynakları kullanıyorsunuz?
7. Türk dili derslerinde kullandığınız ölçme ve değerlendirme yönteminiz nedir?
8. Türk dili derslerinin çevrim içi veya yüz yüze işlenmesi hakkında neler düşünüyorsunuz?
- 8.1. Türk dili derslerinin çevrim içi ve yüz yüze işlenmesinin olumlu ve olumsuz yanları nelerdir?
9. Türk dili derslerini öğrencilerin ilgisini çekme açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?
10. Türk dili derslerini çağın dil eğitimi gereksinimlerine cevap verme bakımından nasıl değerlendiriyorsunuz?

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, yüz yüze ve çevrim içi görüşme teknikleri kullanılarak açık uçlu sorular ile toplanmıştır. Veri toplamadan önce Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Etik Komisyonundan gerekli yasal izin alınmıştır. Veriler, araştırmaya gönüllü olarak katılan öğretim elemanlarından yüz yüze ve çevrim içi ortamda çalışmayla ilgili gerekli sözel açıklama yapılmasının ardından toplanmıştır. Bu noktada özellikle kişisel bilgilerin ve görüşlerin gizliliği ve istendiği takdirde görüşmeden çekilebilecekleri hususunda etik ilkelere yönelik açıklamalar yapılmıştır. Görüşmeler 20-40 dakika arasında sürmüştür.

Çalışmada verilerin çözümlenmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi tekniğinde birbirine benzeyen veriler, belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilir ve okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize edilerek yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 259). Bu kapsamda çalışmanın sorularına verilen yanıtlar,

araştırmacılar tarafından içerik analizi yapılarak birbirine benzeyen kodlar ve bu kodlardan ulaşılan kavramlar bir araya getirilerek sınıflandırılmıştır. Araştırmamanın güvenilirliği açısından verilerin analizi iki araştırmacı tarafından bağımsız şekilde gerçekleştirilmiş ve kodlayıcıların görüşleri Miles ve Huberman'ın (1994) uzlaşma yüzdesi hesaplama formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Bu araştırmada, kodlayıcılar arası güvenilirlik katsayısının %95'tir. Uyumun %70'ten yüksek olması gerektiği (Tavşancıl ve Aslan, 2001) için kodlayıcılar arası güvenilirlik, yeterli kabul edilmiştir.

Sorulara verilen yanıtlar, frekans kullanılarak tablolar hâlinde sunulmuş; doğrudan alıntılara da yer verilmiştir. Araştırmaya gönüllü olarak katılan öğretim elemanlarının Türk dili derslerine yönelik görüş ve düşüncelerine hiçbir şekilde müdahale edilmemiş, görüş ve düşünceler var olduğu şekliyle betimlenmiştir. Katılımcılar, öğretim elemanları anlamına gelen "Ö" ve yapılan görüşme numarası da örneğin birinci görüşme "1" şeklinde kodlanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde öğretim elemanlarının Türk dili dersine yönelik görüşlerinin neler olduğu tablolar hâlinde sunulmuştur. Öğretim elemanlarının görüşleri "Dersin Varlık Gereçesi", "Derste Kullanılan Kaynaklar", "Ölçme ve Değerlendirme", "Sorunlar" ve "Öneriler" temaları altında incelenmiştir. Öğretim elemanlarının Türk Dili dersinin varlık gereçesi hakkındaki görüşleri, Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3

Öğretim Elemanlarının Türk Dili Derslerinin Varlık Gereçesine Yönelik Görüşleri

Kategori	Kod	Öğretim Elemanı	f
Dersin Varlık Gereçesi	Üniversite öğrencilerinin dil becerilerinin zayıflığı	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö12, Ö16	7
	Üniversite öğrencilerine dil ve kimlik bilincini kazandırma gerekliliği	Ö1, Ö2, Ö8, Ö9, Ö14, Ö16	6

Öğretim elemanları, Türk dili derslerinin üniversite öğrencilerinin dil becerilerini geliştirme ve öğrencilere dil, kültür ve kimlik bilincini kazandırma bakımından gerekli olduğunu düşünmektedir. Ö14 Türk dili dersiyse kimlik bilinci arasındaki ilişkiye "Daha kimlik kazandıracak nitelikte öğretmeliyiz bence. Kimliğini, aidiyetini bildirecek şekilde öğretebiliriz." diyerek dikkat çekmiştir. Ö2 de "Türk dili kültürümüzün bir parçası, bu da her bölümde olması gereken bir ders olarak okutulması gereken bir ders olarak düşünüyorum." sözleriyle Türk dili dersiyse Türk kültürü arasındaki karşılıklı ilişkinin altını çizmiştir.

Öğretim elemanlarının Türk dili derslerinde kullandıkları kaynaklara ilişkin görüşleri Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4

Öğretim Elemanlarının Türk Dili Dersinde Kullandıkları Kaynaklar

Kategori	Kod	Öğretim Elemanı	f
Derste Kullanılan Kaynaklar	Üniversitenin hazırladığı ders kitabı	Ö1, Ö6, Ö14, Ö15, Ö16	5
	Diğer ders kitapları	Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13, Ö16	12
	Yazınsal ve tarihî kitaplar	Ö7, Ö9, Ö14	3
	Türk Dil Kurumunun internet adresi	Ö2	1

Tablo 4'e göre öğretim elemanlarının Türk dili derslerinde kullandıkları kaynakların çoğunluğunun, üniversitelerin hazırladığı ders kitapları olduğu, bunun yanı sıra belli başlı ders kitaplarından da yararlandığı görülmektedir.

Öğretim elemanlarının Türk dili derslerinde kullandıkları ölçme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin görüşleri Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5

Öğretim Elemanlarının Türk Dili Dersinde Kullandıkları Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri

Kategori	Kod	Öğretim Elemanı	f
Ölçme ve Değerlendirme	Çoktan Seçmeli Sorular	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16	15
	Açık uçlu sorular	Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö10, Ö11, Ö14, Ö15, Ö16	8
	Ödev	Ö1, Ö2, Ö5, Ö7	4
	Eşleştirme soruları	Ö10	1
	Süreç izleme ve değerlendirme	Ö3	1

Tablo 5 incelendiğinde Türk dili derslerinde süreçten ziyade sınav odaklı bir ölçme değerlendirme sistemi olduğu göze çarpmaktadır. Ö10 bu durumu, "Tabi çok fazla öğrencimiz olduğu için bireysel değerlendirme, örneğin portfolyo, ödev teslimine maalesef yetişemiyoruz. Çünkü 1500'ü aşkın öğrencim var. Hakkıyla bir ödev değerlendirme süreci olamayacağı için yetiştiremeyeceğim için o zaman diliminde yine sınavla ilerliyoruz." şeklinde ifade etmektedir. Öğretim elemanları sınavlarda daha çok, çoktan seçmeli sorulara ve açık uçlu sorulara yer verdiklerini belirtmiştir. Ö12, "Maalesef çoktan seçmeli sınavlar yapıyoruz. Bundan çok memnun olmadığımı da belirtmek isterim. Öğrenci sayımızın fazla olması ve dersin uzaktan öğretimle yapıyor olmasının da bir miktar etkisi var ama öğrenci sayısının çok fazla olması bizi çoktan seçmeliye yöneltiyor." diyerek öğrenci sayısının yoğunluğu nedeniyle ölçme ve

değerlendirmeyi çoktan seçmeli sorularla yaptığını belirtmektedir. Bununla birlikte bazı öğretim elemanları, sınavlarda açık uçlu sorulara da yer verdiğini belirtmiştir.

Öğretim elemanlarının Türk dili derslerinde yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6

Öğretim Elemanlarına Göre Türk Dili Derslerinde Yaşanan Sorunlar

Kategori	Kod	Öğretim Elemanı	f
Genel Sorunlar	Üniversitedeki yöneticilerinin (dekan, bölüm başkanı vd.) dersleri gereksiz/önemsiz olarak algılaması	Ö1, Ö3, Ö4, Ö8, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15	8
	Akademisyenlerin dersi gereksiz/önemsiz olarak algılaması	Ö8, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16	6
	Öğrencilerin dersi gereksiz/önemsiz olarak algılaması	Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö10, Ö13, Ö14, Ö15	10
	Öğrencilerin derse ilgisinin zayıf olması	Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö15	11
	Sınıf mevcudunun kalabalık olması	Ö3, Ö7, Ö8, Ö12, Ö15, Ö16	6
	Dersin kredisinin az olması	Ö4, Ö6	2
	Ders süresinin yetersiz olması	Ö7	1
Dersin İçeriğiyle İlgili Sorunlar	İçeriğin uluslararası öğrencilere uygun olmaması	Ö3, Ö15	2
	İçeriğin teorik olması	Ö3, Ö5, Ö7	3
	İçeriğin işlevsel olmaması	Ö6, Ö10, Ö12, Ö13	4
	İçeriğin öğrencilerin güncel ihtiyaçlarına yanıt vermemesi	Ö10, Ö12, Ö14, Ö15, Ö16	5
	İçeriğinin ortaokul ve lisedeki konuların tekrarı olması	Ö2, Ö3, Ö4, Ö7, Ö9, Ö10, Ö12, Ö13, Ö16	9
Uzaktan Eğitim Sistemiyle İlgili Sorunlar	Öğrencilerin yaşadığı teknik sorunlar (internetin kesilmesi vb.)	Ö1, Ö10	2
	İletişimin aksaması	Ö2, Ö7	2
	Öğrencilerin derse etkin katılmaması	Ö2, Ö5, Ö10	3
	Öğrencilerle etkileşimin sınırlı olması	Ö10, Ö13, Ö15, Ö16	4
	Derse devam oranının düşük olması	Ö7, Ö10, Ö14, Ö15	4

Öğretim elemanlarına göre Türk dili derslerinde yaşanan sorunlara bakıldığında; yöneticiler (dekan, bölüm başkanı vd.), akademisyenler ve öğrenciler tarafından önemsiz bir ders olarak algılanmaktadır. Bu durum dersin verimini düşürmektedir. Örneğin, Ö3 “Fakültelerdeki algısının da değişmesi gerekiyor çünkü fakültedeki gerek yönetim gerek sekreteryasını yürüten kişiler bu dersi zorunlu ve sıradan bir ders olarak görüyor.” demektedir. Ö10 da “Özellikle yüksek puanla girmiş öğrencilerde dersi gereksiz bulma hâli olabiliyor. Bu, dersin içeriğinden kaynaklanıyor.” demektedir. Bunun yanı sıra birçok öğretim elemanı, öğrencilerin derse yönelik motivasyonunun zayıf olduğunu belirtmektedir. Ayrıca Türk dili derslerinde sınıfların birleştirilmesi sonucu sınıf mevcudunun kalabalık olması da ortaya çıkan bir diğer sorundur.

Öğretim elemanlarının çoğunluğu, dersin içeriğinin çeşitli sorunlar taşıdığını belirtmektedir. İçeriğin teorik olması ve güncel konuları içermemesi, öğretim elemanlarına göre önemli bir sorundur. Ö12, “Açıkçası ben içeriği çok hantal buluyorum. Çok işlevsiz buluyorum. Bugünün öğrencilerinin ihtiyaçlarını asla karşılamadığını düşünüyorum.” diyerek ders

içeriğinin öğrencilerin ihtiyaçlarına yanıt vermediğini ifade etmektedir. Türk dili dersinin içeriğinin ortaokul ve lisedeki derslerin bir tekrarı olması da öğretim elemanları tarafından sıklıkla bir sorun olarak dile getirilmiştir. Örneğin Ö7, “İçerik olarak aslında önceki dönemle birbirine benzer süreçleri var. Yani ortaöğretimde gördükleri dil bilgisi derslerini yeniden tekrar alıyorlar.” demektedir. Bu kapsamdaki bir diğer sorun da Türk dili derslerinin içeriğinin uluslararası öğrencilere uygun olmamasıdır. Ö15 bu durumu, “Bu müfredatlar hazırlandığında Türkiye’de yabancı öğrenci bu kadar çok değildi. Evet, 2017’den sonra Türkiye’de yabancı öğrenci sayısı ciddi anlamda arttı. Bu dersler mesela yabancı öğrencileri çok kapsayamıyor. Yabancı öğrenciler bu dersin çok dışında kalıyorlar.” şeklinde açıklamaktadır.

Öğretim elemanları ayrıca uzaktan öğretimin de Türk dili dersi için bir sorun oluşturduğunu belirtmektedir. Öğretim elemanları, yaşanan teknik aksaklıkların yanı sıra uzaktan öğretimde iletişim ve etkileşimin de sınırlı olmasını sorun olarak algılamaktadır. Ö3, “Uzaktan öğretim olması sebebiyle öğrenci istediği zaman kayıttan tekrar izleyebiliyorum algısıyla derse katılımında sıkıntılı olabiliyor.” diyerek uzaktan öğretimde derse devam oranının düşük olduğunu belirtmektedir.

Öğretim elemanlarının Türk Dili derslerinde yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerileri, Tablo 7’de sunulmuştur:

Tablo 7

Öğretim Elemanlarının Türk Dili Dersinde Yaşanan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Kategori	Kod	Öğretim Elemanı	f	
Dersin İçeriğine Yönelik Öneriler	Nitelikli metinlere yer verilmelidir.	Ö1, Ö2, Ö3, Ö7	4	
	Yazılı ve sözlü anlatım uygulamaları yapılmalıdır.	Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12, Ö15	9	
	Dijital okuryazarlık becerisine yer verilmelidir.	Ö2, Ö15, Ö16	3	
	Öğrencilerin okuduğu bölümlere ve öğrenci ihtiyaçlarına göre ders içeriği hazırlanmalıdır.	Ö3, Ö4	2	
	Akademik Türkçe/yazma eğitimi verilmelidir.	Ö3, Ö6, Ö10, Ö11, Ö12	5	
	Etkili iletişim becerileri öğretilmelidir.	Ö9, Ö11	2	
	Beden dili eğitimi verilmelidir.	Ö9	1	
	Yaratıcı yazma eğitimi verilmelidir.	Ö15	1	
	Dersin Uygulanmasına Yönelik Öneriler	Zorunlu olmalıdır.	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16	15
		Seçmeli olmalıdır.	Ö4	1
Yüz yüze işlenmelidir.		Ö1, Ö2, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö14, Ö15, Ö16	11	
Merkez kampüste yer alan bölümlere yüz yüze işlenmelidir.		Ö4	1	
Merkez kampüs dışında yer alan bölümlere uzaktan işlenmelidir.		Ö4	1	
Hibrit işlenmelidir.		Ö3, Ö12	2	

Kredisi artırılmalıdır.	Ö6	1
Ders saati artırılmalıdır.	Ö11, Ö12	2

Türk Dili derslerinde yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerilerine bakıldığında öğretim elemanları Türk dili dersinin içeriğinin güncellenmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu kapsamda öğretim elemanlarının bazıları Türk dili derslerinin bilgi değil, beceri odaklı olması gerektiğini belirtmektedir. Ö5'in, "Öğrencinin biraz önce de ifade ettiğim gibi sözlü ve yazılı anlatım becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar olması yönünde görüşüm." sözleri bu görüşü destekler niteliktedir. Bunun yanı sıra bazı öğretim elemanları örneğin Ö4 "İçeriğinin, bence bunun fakültelerin, öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik yapılması lazım. Öğrenci hangi alanda eğitim-öğretim görüyorsa o alanda, o alandaki ihtiyaca yönelik bir içerik oluşturulması lazım." diyerek Türk dili ders içeriğinin öğrencilerin okuduğu bölümlere göre farklılaşabileceğini belirtmektedir. Bu kapsamda dikkat çekici bir diğer öneri de akademik yazma olup bazı öğretim elemanları, Türk dili dersinde akademik yazma eğitimi verilebileceğini ifade etmektedir. Ö12, "Bence akademik Türkçe içeriğinin Türk dili dersine dâhil edilmesi çok verimli hâle getirebilir. Orada bir işlevsellik yakalayabiliriz diye düşünüyorum." demektedir. Bununla birlikte öğretim elemanlarının çoğunluğu dersin zorunlu olması gerektiğinin altını çizmektedir. Ayrıca dersin yüz yüze işlenmesi gerektiği konusunda da öğretim elemanları arasında bir uzlaşma olduğu söylenebilir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Çalışmada, öğretim elemanlarının Türk dili dersleri hakkındaki görüşleri belirlenmiştir. Çalışmanın sonuçları, aşağıda sıralanmıştır:

1. Öğretim elemanları, üniversite öğrencilerinin dil becerilerinin zayıf olduğunu düşünmekte ve öğrencilere dil ve kimlik bilincini kazandırmanın önemli olduğunu ifade etmektedir. Bu bağlamda Türk dili derslerinin gerekli olduğunu ifade etmektedirler.
2. Öğretim elemanları, Türk dili derslerinde üniversitelerin hazırladığı ders kitaplarının yanı sıra alandaki belli başlı ders kitaplarını kullandıklarını ifade etmiştir.
3. Öğretim elemanları, süreçten ziyade sonuç odaklı bir ölçme ve değerlendirme sistemi benimsediklerini belirtmiştir. Öğretim elemanlarının çoğunluğu sınav yapmakta, sınavlarda da çoktan seçmeli ve/veya açık uçlu sorulara yer vermektedir.
4. Öğretim elemanlarının Türk dili dersine ilişkin dile getirdiği belli başlı sorunlar aşağıda sıralanmıştır:
 - Üniversitedeki yöneticiler (dekan, bölüm başkanı vd.), akademisyenler ve öğrenciler, Türk dili dersini gereksiz/önemsiz bir ders olarak algılamaktadır. Bu durum, öğrencilerin derse yönelik motivasyonunu düşürmektedir.
 - Türk dili dersinin içeriği ağırlıklı olarak teoriktir ve öğrencilerin güncel ihtiyaçlarına yanıt vermemektedir. Öğretim elemanları, dersin öğrencilerin dil becerilerini geliştirmekten uzak olduğunu düşünmektedir.
 - İçerik, ortaokuldaki Türkçe ve lisedeki Türk dili ve edebiyatı derslerinin tekrarı niteliğindedir.

- Türkiye'deki üniversitelerde uluslararası öğrenci sayısı artmaktadır ve dersin içeriği, uluslararası öğrencilere uygun değildir.

- Türk dili dersleri genellikle uzaktan öğretim sistemiyle yürütülmektedir. Uzaktan öğretimle yürütülen Türk dili derslerinde iletişim aksaklıkları yaşanmaktadır ve öğrencilerin derse devam oranı düşüktür.

5. Çalışmada, öğretim elemanı görüşlerinden hareketle Türk dili derslerine yönelik öneriler de belirlenmiştir. Buna göre öğretim elemanları;

- Türk dili derslerinin içeriğinin güncellenmesi,
- Türk dili derslerinin bilgi aktarımından ziyade beceri eğitimine yönelik olması,
- Türk dili derslerinin içeriğinin bölüm bazlı ve öğrenci ihtiyaçlarına göre belirlenmesi,
- Türk dili derslerinde akademik yazma becerisinin kazandırılması,
- Türk dili derslerinin çevrim içi değil yüz yüze işlenmesi gerektiğini dile getirmektedir.

Bu çalışmada öğretim elemanları ders içeriğinin işlevsel olmadığını ifade etmektedir. Eroğlu ve Kalaycı'nın (2020) çalışmasında da üniversite öğrencileri, Türk dili dersinin içeriğinin basit ve yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Çalışmada elde edilen bir diğer sonuç öğretim elemanlarının, dersin öğrenciler tarafından önemsiz/gereksiz bir ders olarak algılandığını belirtmesidir. Bu bakımdan bu çalışma, Alan ve Bağcı'nın (2016) üniversite öğrencilerinin çoğunluğunun Türk dili derslerini önemli bir ders olarak görmediği sonucuna ulaştıkları çalışmaları ile benzerlik göstermektedir. Öğretim elemanlarının, Türk dili derslerinin içeriğinin uluslararası öğrencilere uygun olmadığı yönündeki görüşleri Özer ve Çekici'nin (2020), uluslararası öğrencilerin Türk dili derslerinde zorlandıklarını tespit ettikleri çalışma sonuçları ile paraleldir. Çalışmada, öğretim elemanları Türk dili ders içeriğinin güncellenmesi gerektiğini ifade etmiştir. Buna koşut olarak Gülay ve Ungan (2015) da Türk dili dersinin içeriğinin öğrencilerin dil becerilerini geliştirecek şekilde güncellenmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Bu çalışma ve alan yazınındaki diğer çalışmalar göstermektedir ki Türk dili-I ve Türk dili-II derslerinde önemli sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunların çözümü için öncelikle dersin içeriğinin güncellenmesi gerekmektedir. Bunun için geniş kapsamlı ihtiyaç analizi araştırmalarına gereksinim vardır. Bunun ardından Yüksek Öğretim Kurumunun bir çalıştay düzenlemesi ve Türk dili dersinin içeriğini güncellemesi gerekmektedir. Uluslararası öğrenciler için ayrı bir içerik hazırlanması da gündeme alınmalıdır. Geleceğin Türk dili derslerinde öğrenci ihtiyaçlarını temel alan akademik yazma eğitimi de tartışmaya açılmalıdır.

Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	* (Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 26.01.2023 tarih 01/07 sayılı kararı ile etik kurul kararı alınmıştır.) * Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Benzerlik Taraması	Yapıldı – Ithenticate
Etik Bildirim	itobiad@itobiad.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Yazar Katkıları	Çalışmanın Tasarlanması: 1. Yazar (%50), 2. Yazar (%50) Veri Toplanması: 1. Yazar (%50), 2. Yazar (%50) Veri Analizi: 1. Yazar (%50), 2. Yazar (%50) Makalenin Yazımı: 1. Yazar (%50), 2. Yazar (%50) Makale Gönderimi ve Revizyonu: 1. Yazar (%50), 2. Yazar (%50)

Peer-Review	Double anonymized - Two External
Ethical Statement	* (Ethics Committee Decision was taken with the decision No. 01/07 dated 26.01.2023 of the Scientific Research and Publication Ethics Committee of the Presidency of Adana Alparslan Turkes Science and Technology University) * It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Plagiarism Checks	Yes - Ithenticate
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	itobiad@itobiad.com
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Author Contributions	Design of Study: 1. Author (%50), 2. Author (%50) Data Acquisition: 1. Author (%50), 2. Author (%50) Data Analysis: 1. Author (%50), 2. Author (%50) Writing up: 1. Author (%50), 2. Author (%50) Submission and Revision: 1. Author (%50), 2. Author (%50)

Kaynakça / References

- Adalı, O. (1983). Türkçe öğretimi: Anadili olarak Türkçe öğretimi üstüne. *Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi*, 379-380, 31-35.
- Akkaya, N. ve Sevindi, Z. E. (2015). Üniversitelerde okutulan ortak zorunlu Türk dili derslerine yönelik tutum ölçeği geliştirme. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 92-103.
- Alan, N. ve Bağcı, H. (2016). Üniversite öğrencilerinin Türk dili 1-2 dersine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 118-132.
- Arslan, A. (2012). Yükseköğretimde Türk dili dersine karşı tutum ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(3), 187-202.
- Arslan, A. (2013). Üniversite öğrencilerinin Türk dili dersine ilişkin tutumları (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi örnekleme). *Milli Eğitim Dergisi*, 197, 64-79.
- Atak, H. (2011). Örneklem seçimi. Ö. Çokluk (Ed.), *Araştırma yöntemleri içinde* (ss. 201-227). Ankara: Edge Akademi.
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388.
- Cemiloğlu, M. (2004). Üniversitelerde okutulan Türk dili dersi ile ilgili tespitler değerlendirmeler ve öneriler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 173-182.
- Çocuk, H. E. ve Çekici, Y. E. (2020). Investigation of attitudes of university students towards Turkish language course and distance education. *Asian Journal of Education and Training*, 6(2), 261-266.
- Demir, S. ve Parlak Kalkan, G. (2022). Üniversite öğrencilerinin Türk dili dersine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(3), 1536-1547.
- Durukan, Ş. (2017). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin Türk dili dersine karşı tutumlarının demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 289-306.
- Eroğlu, F. ve Kalaycı, N. (2020). Üniversitelerdeki zorunlu ortak derslerden Türk Dili dersinin uzaktan ve yüz yüze uygulamalarının karşılaştırılarak değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 1001-1027.
- Gülay, E. ve Durukan, E. (2012). Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin Türk dili dersi hakkındaki görüşlerinin incelenmesi: Bir aksiyon araştırması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(2), 38-50.
- Gülay, E., ve Ungan, S. (2015). Türk dili dersinde içerik ve sınıf ortamının dersin etkililiği açısından incelenmesine yönelik aksiyon araştırması. *International Journal of Language Academy*, 3(1), 337-360.
- Kan, A. Ü. ve Fidan, E. K. (2016). Türk dili dersinin uzaktan eğitimle yürütülmesine ilişkin öğrenci algıları. *Turkish Journal of Educational Studies*, 3(2), 23-45.

- Karataş, M. (2013). Üniversitelerdeki Türk Dili dersi ve Türkçe konusundaki tutumlar. *Turkish Studies*, 8(1), 1881-1898.
- Kırbaş, A. (2017). Yükseköğretimde uzaktan eğitim programıyla Türk dili dersini alan öğrencilerin derse karşı tutumları (Gümüşhane Üniversitesi örnekleme). *International Journal of Language Academy*, 5(8), 449-457.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2. baskı). Sage Publications, Inc.
- Özer, Ö. ve Çekici, Y. E. (2020). Uzaktan eğitim yoluyla yürütülen Türk dili derslerinin değerlendirilmesi: Nitel bir araştırma. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö7), 92-110. DOI: 10.29000/rumelide.808251.
- Sarıtuğ, B. (2016). Yükseköğretimde Türk dili derslerinin öğrencilerin duyuşsal gelişimine katkısı. *Karaelmas Journal of Educational Sciences*, 4(1), 50-58.
- Tavşanlı, E. ve Aslan, A. E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon.
- Vural, H. (2007). Üniversitelerde okutulan Türk dili dersi üzerine. *Türk Dili Dergisi*, 669, 496-503.
- Yekbaş, H. (2011). Üniversitelerde okutulan Türk dili dersi ile ilgili bazı tespitler ve çözüm önerileri. III. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildiri Kitabı, 1012-1020.
- Yıldırım, İ. (2021). Örneklem ve örnekleme yöntemleri. S. Şen ve İ. Yıldırım (Ed.). *Eğitimde araştırma yöntemleri* içinde (ss. 61-92). Ankara: Nobel.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.